

Referat fra mødet den 05-02-2018 i Fagudvalget for Sortsafprøvning

Deltagere: Gerhard Deneken (GDE), Anders Søndergaard Larsen (ASL), Brian Bacher Pedersen (BBP), Erik Lawaetz (EAL), Lars Bonde Eriksen (LBE), Merete Buus (MEB), Mogens Toft Jensen (MTJ), Steen Nørhede (STN), Randi J. Jensen (RJJ) og Annette P. Jensen (APJ)

Afbud fra: Jon Birger Pedersen (JBP) og Mogens N. Olesen (MNO)

Forkortelser: TF: TystofteFonden, LBST: Landbrugsstyrelsen, PNN: Plantenyhedsnævnet, FU: Fagudvalget for Sortsafprøvning, CC: common catalogue – fælles europæisk sortsliste, CPVO: Community Plant Variety Office

1. Meddelelser

GDE: Velkommen til Steen Nørhede. Kort præsentation af øvrige medlemmer i FU.

Ændring til dagsordenen: Pkt. 2. *Introduktion til Forretningsorden og ny udnævnelse af Fagudvalget for Sortsafprøvning* er fejlagtigt kommet med på dagsordenen – var med på sidste møde. Punktet slettes. Pkt. 4. a og b – her ændres ”Spørgsmål til SES-indstillinger” til ”punkter til SES-indstillinger”, så evt. rettelser fra EAL også kan komme med her. Under de enkelte punkter streges ”SES”, så der kun står VP.

Tak for hurtigt svar på skriftlig høring vedr. sorten ”Kabara” (sukkerroe). FU’s beslutning om afvisningen er fastholdt, hvilket anmelder har accepteret.

TF har modtaget klage vedr. TF’s beslutning om værdiafvisning af sorten ”Cito KWS” – KXB5013 (silagemajs).

Anmelder nåede ikke at afgive indsigelse mod indstillingen inden fristens udløb 08-12-2017, derfor sendte anmelder i stedet for en klage. Sagen er sendt til Fødevarer- og Miljøklagenævnet i Viborg. I forbindelse med denne sag, har TF i samråd med juridisk afdeling i Landbrugsstyrelsen, benyttet lejligheden til at revidere indholdet af brev vedr. godkendelser/afvisninger af sorter, så hjemmel, begrundelse og argumentation for afvisninger er tydeliggjort.

EAL giver enkelte opdateringer til SES-indstillinger til dagens sorter (SES-afkrydsningsskemaet). Nyt opdateret afkrydsningsskema udleveret.

TF har fået en forespørgsel på anmeldelse til afprøvning af hamp. NL har accepteret at udføre SES test. Anmeldelse er ikke nået i år inden frist, så det forventes først at blive aktuelt i 2019.

Det omtalte kommissorium vedr. FU arbejder Landbrugsstyrelsen fortsat på. Så snart det foreligger orienteres FU’s medlemmer

Et af de nye punkter er, at referat fra FU møder bliver offentliggjort på internettet – dette vil ske fra 2018.

MEB: Der er juridiske afklaringer som endnu ikke er på plads. Referater fra møder i FU vil blive offentliggjort på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

Mht. Brexit har Kommissionen præciseret, at alle sorter på UK sortsliste vil blive taget af EU listen pr. 31-03-2019. Dette udskydes muligvis til 31-12-2020. Hvilken indflydelse det vil få for TF er endnu ikke kendt.

Beslutningerne vedr. Conviso Smart sorterne (sukkerroe), som på sidste FU møde blev udskudt til dette møde, er ikke længere aktuelle, da sorterne i mellemtiden er afmeldt afprøvning til sortslisteoptagelse.

MEB: En bekendtgørelsesændring er under udarbejdelse som i forbindelse med Brexit gør det muligt for anmeldere at få overført sorter fra UK til DK sortliste. Det vurderes, at afprøvningsforholdene i UK svarer til de danske, hvilket anmelder skal gøre rede for er tilfældet. Der skal sandsynligvis ansøges inden 01-01-2019, hvis dette skal være gældende inden Brexit træder i kraft. GDE mener dog, at datoen fortsat kan ændres pga. diskussion om overgangsperiode.

MTJ: Går på pension fra DLF til marts 2018. Mette Jespersen indstilles som afløser til FU.

2. Indstilling af nye sorter til brødhvedelisten

ASL: Behandling af indsigelse vedr. "KWS Zyatt" (bagelisten), som FU medlemmer har modtaget sammen med materialet til dette møde. I hovedtræk argumenterer anmelder for, at sorten ligger marginalt i forhold til de kriterier der er sat op i den nuværende afprøvning til brødhvedelisten. Anmelder anfægter endvidere hvorvidt kriterierne er markedsorienterede. Der er i indsigelsen en misforståelse i forhold til kravene. Anmelder har fået opfattelsen af, at der har været tale om en skærpelse til i år, hvor det tidligere har heddet, at sorter skal ligge 85% fra en given målesort til nu at hedde 90%. Faktum er, at sorterne nu skal ligge 90% fra gennemsnittet af sorter optaget på brødhvedelisten. Det blev fremført, at sorten er omtalt som en gruppe 1 i UK. Der er vedhæftet materiale fra Danske Møllere. Dette materiale fremstår som vurderinger snarere end fakta, og giver ikke anledning til revurdering af de allerede fremlagte data. Anmelder fremhæver det høje meludbytte, som vi ikke kan frasige os er interessant i markedet. Vi har haft diskuteret kriterierne og ordlyden i bekendtgørelsesteksten som er følgende: Fagudvalget skal identificere de sorter, som er særlig velegnet til brødbagning. I den forbindelse fokuseres på produktgenskaber snarere end procesgenskaber ved at anvende sedimentationsværdien og brødvolumen som primære parametre. Praksis har været den samme siden 2001. Det giver måske anledning til at kigge på kriterierne. Det fremsendte materiale ændrer dog ikke på, FU's vurdering af "KWS Zyatt" ift. de foreliggende kriterier.

Sorten overholdt interventionskriterierne, men faldt på at forholdstal lå på 85% på sedimentationsværdi og 89% på brødvolumen ift. allerede godkendte sorter.

FU foreslår, at der tilbydes et tredje år som det også var tilfældet med KWS Lili.

MEB spurgte til om kriterierne for optagelse på listen findes på skrift. GDE: Kriterierne findes på skrift, men er ikke en bekendtgørelse eller en vejledning. Information vedr. kriterierne for optagelse på brødhvedelisten bliver givet til anmelderne ved start af afprøvning. FU ønsker kriterierne fremsendt.

ASL: KWS Ekstase vurderes på basis af danske og udenlandske resultater. KWS Ekstase er faldet ud af afprøvning i 2016, så anmelder har forespurgt, om vi kunne kigge på resultaterne i 2017 sammenholdt med resultater fra FR. FR er ikke direkte klimatisk sammenligneligt med DK forhold, og sorterne der sammenlignes med i bilaget er ikke kendte sorter i DK. GDE: Optagelse på brødhvedeliste kan foretages på baggrund af afprøvningsresultater foretaget i udlandet, hvis der er dyrknings- og klimatiske sammenlignelige forhold. Der har ikke tidligere været godkendt sorter i DK på baggrund af resultater fra FR. Sorter har bortset fra den danske afprøvning alene været optaget på basis af afprøvningsresultater fra DE

Afprøvning af KWS Ekstase færdiggøres i DK i 2018 og sorten vurderes på FU møde i november 2018.

LBE: ønsker en tydeligere beskrivelse af, hvordan en sort kommer på brødhvedelisten, fx ved at betingelserne er tilgængelig på TF-hjemmeside.

GDE: Der har været kontakt mellem DAKOFO – møllerne – Landbrugsstyrelsen vedr. den videre udvikling af brødhvedelisten

Retningslinjer blev udarbejdet af FU i 2001. Men det har ikke været muligt at skrive kriterierne i en bekendtgørelse. I perioder har der været uoverensstemmelse mellem FU's godkendte sorter og de sorter som melindustrien efterspørger.

TF vil indstille nye sorter til brødhvedelisten den 1-3-2018

3. Indstilling til godkendelse af sorter

Ingen spørgsmål fra FU-medlemmerne til SES-afprøvningen for vinterhvede, vinterbyg samt vinterraps. Ingen bemærkninger til SES afprøvningen af korn fra EAL.

ASL fremlagde resultater af værdiafprøvning af vinterhvede, vinterbyg, vårbyg (1 Brexit-sort), vinterraps, kartofler, græsmarksplanter og plænegræsser.

Det blev aftalt, at sende yderligere data i høring i FU efter mødet vedr. vinterrapssorten 30646 RGT Duzzend. Efter høring fastholder FU sin indstilling til sortslisteafvisning pga. højt glucosinolatindhold. Ønske fra LBE vedr. kartofler om at se oplysninger om modtagelighed overfor brok type 8 og 18, samt modtagelighed overfor PA2 og PA3. ASL: Vi modtager forudfyldte skemaer med de resistenser der bliver testet for. Det er ikke nødvendigvis det hele som er udført på alle sorter. ASL undersøger muligheden for, at få data samt om det er muligt at få ensrettet undersøgelserne.

EAL: Bemærkninger til afkrydsningsskemaet vedr. SES-afprøvning af vinterraps, s. 2. De første 6 sorter har været i 3. års afprøvning. Derfor indeholder bemærkningsfeltet historik fra FU mødet den 30-01-2017. Yderligere information om ændringer i teksten på det netop udleverede afkrydsningsskema i forhold til det fremsendte.

Beslutningerne om SES- og værdiindstillingerne af sorter, der blev behandlet, kan ses i mødets afkrydsningsskema. Afkrydsningsskemaerne skal ses i sammenhæng med Fagudvalgsrapporten, der er grundlag for argumenterne for de enkelte sorters godkendelse.

Anmelderne informeres om FU's indstillinger og har mulighed for at indgive indsigelser indtil den 22-02-2018. Efter den 22-02-2018 godkendes Fagudvalgets indstillinger af direktøren for TF, GDE, - forventet dato den 23-02-2018. TF forventer at kunne indstille godkendte sorter til CC ultimo marts 2018.

4. Behandling af forslag om ændring af forsøgsplan vedrørende græsafrøvning for arter i gruppe 1 (Alm. Rajgræs, rajsvingel og strandsvingel)

ASL fremlagde indstilling til ny forsøgsplan for Gruppe 1 græsser (Alm. Rajgræs, Strandsvingel og Festulolium). Indstillingen var fremkommet i en arbejdsgruppe bestående af anmeldere, SEGES (v. Torben Frandsen) og TystofteFonden (v. ASL). Baggrunden for indstillingen er dels, at det er blevet en udbredt praksis, at landmanden tager fem frem for fire slæt, dels at arter med kraftig forårsvækst straffes ved at første slæt bliver uforholdsmæssigt stort.

Konkret går forslaget på, at reducere antallet af forsøgssteder fra fire til tre samtidig med at antallet af slæt øges fra fire til fem. Ifølge forslaget tages Års ud af forsøgsserien. Reduktionen i antallet af forsøgssteder foretages alene for at finansiere de foreslåede ændringer. Der fastholdes differentieret høsttidspunkt for første slæt og der vil fortsat være to forsøgssteder med tre høstår. Forsøget i Varde bibeholdes ind i efteråret i andet brugsår, med henblik på, at det kan erstatte et eventuelt kasseret forsøg ved Tystofte eller Ytteborg. Analyseomfanget bibeholdes ligesom der fortsat vil være græsningsforsøg.

Der blev fremlagt konsekvensberegninger for hvad reduktionen i antallet af forsøgssteder vil betyde for kvalitetsanalyserne som er den mest sårbare komponent, på grund af, at der alene udtages ledprøver. Reduktionen vurderes ikke at give en væsentlig ændring i rangering af sorterne.

Analyserne viser også høj korrelation mellem de jyske lokaliteter, hvilket yderligere retfærdiggør, at der tages et jysk forsøg ud.

Der blev endvidere foreslået en ændring i typen af registreringer således, at vækststadium alene registreres for første slæt, medens der registreres stængeldannelse i efterfølgende slæt. For tredje brugsår foreslås det, at der registreres persistens ved forsøgets afslutning samt ved begyndende vækst. Dels ved registrering af plantedække. Dels ved registrering af fremmed art i parcellen.

Forslaget blev godkendt, og træder i kraft allerede for udlægsåret 2017. Dog med den ændring, at Varde tages ud i stedet for Års, idet forsøget i Varde har haft problemer med etableringen. For yderligere at afhjælpe problemet med, at særligt strandsvingel og rajsvingel høstes for sent, indføres begrebet afprøvningsgruppe, hvor anmelder tilmelder baseret på skridningsdato frem for artens relative tidlighed.

5. Orientering vedr. nye forsøgssteder.

ASL: For at give mere forsøgssikkerhed, er der kommet en ekstra lokalitet i Dyngby til afprøvning af vinterraps. Det samme er tilfældet i vårhvede, hvor der er kommet en ekstra lokalitet ved Sejet. Vårhvede er et af de mindre forsøg, hvor der kun er 3 forsøgssteder. Dette øges nu til fire lokaliteter. Der er ikke mange værter, som har været interesseret i at afprøve vårraps, da det ikke passer så godt ind i, hvad man har i forsøg rundt omkring i landboforeningerne. Vi har derfor taget imod et tilbudt om at lægge et forsøg i Hellevad ved NPZ.

Landboforeningen på Bornholm har haft et ønske om at lave et hestebønneforsøg. Vi har i forvejen 6 forsøgssteder, men da de gerne vil donere et ekstra forsøg, har vi takket ja, da det også udbreder den geografiske dækning. Andre nuværende forsøgssteder slettes ikke, da det ikke vides, om forsøget på Bornholm kun finder sted i 2018. Det kan være svært at få gode forsøg i hestebønner.

6. Eventuelt:

Næstkommende møder er fastsat til tirsdag den 27-11-2018 og tirsdag den 29-01-2019.